

ร่าง

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง
แรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปประกอบ
กิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) การทำเหมืองแร่ เหมืองหิน กิจการปิโตรเลียมหรือปิโตรเคมี

(๒) การทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง เก็บรักษา ปรับปรุง ตกแต่ง เสริมแต่ง
ตัดแปลง แปรสภาพ ทำให้เสีย หรือทำลายซึ่งวัตถุหรือทรัพย์สิน รวมทั้งการต่อเรือ การให้กำเนิด แปลง
และจ่ายไฟฟ้าหรือพลังงานอย่างอื่น

(๓) การก่อสร้าง ต่อเติม ติดตั้ง ซ่อม ซ่อมบำรุง ตัดแปลงหรือรื้อถอนอาคาร สนามบิน
ทางรถไฟ ทางรถราง ทางรถไฟดิน ท่าเรือ อุโมงค์ สะพานเทียบเรือ ทางน้ำ ถนน เขื่อน อุโมงค์ สะพาน
ท่อระบาย ท่อน้ำ โทรเลข โทรศัพท์ ไฟฟ้า ก๊าซหรือประปา หรือสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ รวมทั้งการเตรียมหรือ
วางรากฐานของการก่อสร้าง

(๔) การขนส่งคนโดยสารหรือสินค้าโดยทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และรวมทั้งการ
บรรทุกขนถ่ายสินค้า

(๕) สถานีบริการหรือจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือก๊าซ

(๖) โรงแรม

(๗) ห้างสรรพสินค้า

(๘) สถานพยาบาล

(๙) สถาบันทางการเงิน

(๑๐) สถานตรวจทดสอบทางกายภาพ

(๑๑) สถานบริการบันเทิง นันทนาการ หรือการกีฬา

(๑๒) สถานปฏิบัติการทางเคมีหรือชีวภาพ

(๑๓) สำนักงานที่ปฏิบัติงานสนับสนุนสถานประกอบกิจการตาม (๑) ถึง (๑๒)

(๑๔) กิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน” หมายความว่า ระบบการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย โครงสร้างการบริหาร แผนงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ขั้นตอนการดำเนินงานกระบวนการ และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการพัฒนา การประยุกต์ใช้หรือการนำไปปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

“ผู้แทนลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างที่ทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากลูกจ้างให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

“ผู้แทนนายจ้างระดับบริหาร” หมายความว่า ลูกจ้างตั้งแต่ระดับบริหารหรือจัดการขึ้นไป ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนนายจ้างสำหรับกรณีการจ้าง การลดค่าจ้าง การเลิกจ้าง การให้บำเหน็จ การลงโทษหรือการวินิจฉัยข้อร้องทุกข์และได้รับมอบหมายเป็นหนังสือให้กระทำการแทนนายจ้าง เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

“ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะ” หมายความว่า บุคคลหรือองค์กรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะที่เพียงพอในการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน โดยมีคุณสมบัติตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

“การเฝ้าระวังสภาพแวดล้อมในการทำงาน” หมายความว่า การติดตามและประเมินปัจจัยเสี่ยงจากสารเคมีอันตราย จุลชีวันเป็นพิษ กัมมันตรังสี งานเนื่องจากความร้อนความเย็น ความสั่นสะเทือน ความกดดันบรรยากาศ แสง เสียง หรือสภาพแวดล้อมอื่นที่อาจเป็นอันตรายซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง โดยครอบคลุมการประเมินปัจจัยในการจัดรูปแบบงาน การป้องกันอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน การจัดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายและอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล การสัมผัสสารเคมีอันตราย ปัจจัยด้านการยศาสตร์และปัจจัยด้านจิตสังคมในสถานที่ทำงาน

“การเฝ้าระวังสุขภาพของลูกจ้าง” หมายความว่า การติดตามภาวะสุขภาพของลูกจ้างที่อาจได้รับผลกระทบจากการทำงานกับปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย จุลชีวันเป็นพิษ กัมมันตรังสี งานเนื่องจากความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน ความกดดันบรรยากาศ แสง เสียง หรือสภาพแวดล้อมอื่นที่อาจเป็นอันตราย รวมทั้งการสอบสวนเพื่อประเมินสุขภาพของลูกจ้าง

“เหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า ที่ทำงานของนายจ้างแต่ละแห่งที่ประกอบกิจการแยกออกไปตามลำพังเป็นหน่วย ๆ และมีลูกจ้างทำงานอยู่

ข้อ ๔ ให้นายจ้างจัดให้มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการและดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ภายในหนึ่งปีสำหรับสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป

(๒) ภายในสองปีสำหรับสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งร้อยคนถึงหนึ่งร้อยเก้าสิบเก้าคน

(๓) ภายในสามปีสำหรับสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ห้าสิบคนถึงเก้าสิบเก้าคน

ข้อ ๕ ระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการตามข้อ ๔ อย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

(๑) นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

(๒) การจัดการองค์การด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

(๓) แผนการดำเนินงานและการนำไปปฏิบัติ

(๔) การประเมินผลและการทบทวนการจัดการ

(๕) การดำเนินการปรับปรุง

ให้นายจ้างปรับปรุงองค์ประกอบของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ตามวรรคหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๖ ให้นายจ้างจัดให้มีนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ดังต่อไปนี้

(๑) ทำเป็นหนังสือ ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่าย ลงวันที่และลงลายมือชื่อหรือประทับตรารับรองโดยนายจ้างหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กร

(๒) เหมาะสมกับลักษณะกิจกรรมขององค์กร มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและสุขภาพอนามัยของสมาชิกทุกคนในองค์กร

(๓) สอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับของรัฐด้านความปลอดภัยในการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนข้อตกลงร่วมหรือข้อกำหนดอื่น ๆ ซึ่งองค์กรนั้นถือปฏิบัติ

(๔) สื่อสารให้ทุกคนในองค์กรทราบ และมีไว้พร้อมให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องทราบตามความเหมาะสม

(๕) ได้รับการทบทวนเพื่อความเหมาะสมอยู่เสมอ

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดให้มีผู้แทนลูกจ้างเพื่อร่วมในการจัดทำนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อ ๘ ให้นายจ้างให้การสนับสนุนโดยจัดสรรเวลาและทรัพยากรที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้สามารถนำนโยบายตามข้อ ๖ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานประกอบการกิจการอย่างเป็นระบบ

ข้อ ๙ ให้นายจ้างเป็นผู้นำในการจัดทำระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน และแต่งตั้งผู้แทนนายจ้างระดับบริหารเพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมดูแลการดำเนินงานของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

(๒) รายงานผลการดำเนินงานของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานต่อนายจ้าง

(๓) ส่งเสริมให้ลูกจ้างทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการของระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ลูกจ้าง ดังต่อไปนี้

(๑) ฝึกอบรมหรือสอนงานแก่ลูกจ้างที่นายจ้างรับเข้าทำงานใหม่ ลูกจ้างซึ่งเปลี่ยนงานหรือไปทำงาน ณ สถานที่ที่อาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้าง

(๒) ฝึกอบรมความสามารถเฉพาะด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้ลูกจ้างมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะที่เพียงพอในการปฏิบัติงานเฉพาะด้านที่ลูกจ้างทำ

ทั้งนี้ ให้นายจ้างจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมลูกจ้างทุกคน พร้อมทั้งเก็บหลักฐานการฝึกอบรมและการประเมินผลไว้ในสถานประกอบการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาจ้าง พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ข้อ ๑๑ ให้นายจ้างจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เอกสารแสดงขั้นตอนการทำงานที่ปลอดภัย และควบคุมลูกจ้างให้ปฏิบัติตามคู่มือและเอกสารนั้น เพื่อให้ลูกจ้างปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างปลอดภัย

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างจัดทำเอกสารระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานตามข้อ ๕ กำหนดขั้นตอนในการควบคุมเอกสาร การจัดเก็บ การค้นหา การทบทวนและปรับปรุง ตลอดจนการทำลายเอกสารในระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ ๑๓ ให้นายจ้างจัดให้มีช่องทางที่ลูกจ้างสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและสุขภาพอนามัยของตน รวมทั้งต้องมีระบบการรักษาความลับส่วนบุคคลที่จำเป็นด้วย

ข้อ ๑๔ ให้นายจ้างจัดให้มีการชี้บ่งอันตรายหรือความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานด้วยวิธีการที่เหมาะสมและต้องจัดทำมาตรการในการป้องกันอันตรายและควบคุมความเสี่ยงตามสภาพของงาน

ข้อ ๑๕ ให้นายจ้างจัดให้ผู้ที่มีความสามารถเฉพาะดำเนินการเฝ้าระวังสภาพแวดล้อมในการทำงานและการเฝ้าระวังสุขภาพของลูกจ้าง

ข้อ ๑๖ ให้นายจ้างจัดทำแผนป้องกัน และเตรียมความพร้อม สำหรับตอบโต้เหตุฉุกเฉินตามความเสี่ยงของสถานประกอบกิจการ และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนดังกล่าวไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๗ กรณีที่สถานประกอบกิจการของนายจ้างจำเป็นต้องมีผู้รับเหมาเข้ามาทำงาน ให้นายจ้างจัดทำข้อกำหนดด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ผู้รับเหมาปฏิบัติและใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินและคัดเลือกผู้รับเหมา

ข้อ ๑๘ ให้นายจ้างจัดให้มีระบบการสอบสวนหาสาเหตุของการบาดเจ็บ การเจ็บป่วย โรค อุบัติเหตุ และเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงาน รวมทั้งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน และต้องกำหนดมาตรการป้องกันเพื่อมิให้เกิดเหตุซ้ำอีก

ข้อ ๑๙ ให้นายจ้างจัดทำเกณฑ์การชี้วัดผลการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยในการทำงานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และจัดทำขั้นตอนการประเมินผล รวมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนนั้น

ข้อ ๒๐ ให้นายจ้างตรวจประเมินระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง และสรุปผลการตรวจประเมินแจ้งผู้เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ ๒๑ ให้นายจ้างจัดให้มีการทบทวนระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยมอบหมายให้ผู้แทนนายจ้างระดับบริหารและคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการร่วมกันดำเนินการไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๒ ให้นายจ้างเก็บผลการดำเนินการตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ ไว้ในสถานประกอบกิจการเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันจัดทำ พร้อมทั้งจะให้พนักงานตรวจแรงงานตรวจสอบ

ข้อ ๒๓ ให้นายจ้างดำเนินการป้องกันและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่พบจากการดำเนินการตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๑ เพื่อบรรลุนิติวัตถุประสงค์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของสถานประกอบกิจการ

ข้อ ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงาน ให้นายจ้างขอรับการรับรองผลการตรวจประเมินระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการจากอธิบดีตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน